

Uniwersyteckie Kolegium Kształcenia

Collège Universitaire de Formation

Nauczycieli Języka Francuskiego

des Professeurs de Français

REGULAMIN PRAKTYK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Rok akademicki 2016/2017

Postanowienia ogólne

1. Student II roku UKKNJF UW zobowiązany jest do odbycia praktyki opiekuńczo-wychowawczej – wynikającej ze standardów kształcenia – w szkole podstawowej lub innej placówce edukacyjno-wychowawczej prowadzącej zajęcia z dziećmi w wieku 6–12 lat (poza przedszkolem), w wymiarze 30 godzin, za którą otrzyma ocenę, zgodnie ze wskazanymi w aneksie kryteriami.
2. Zaliczenie praktyki opiekuńczo-wychowawczej skutkuje uzyskaniem 2 pkt. ECTS

Organizacja praktyk opiekuńczo-wychowawczych

1. Za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk opiekuńczo-wychowawczych odpowiada kierownik praktyk w UKKNJF wyznaczony przez Dyrektora Centrum.
2. Kierownik informuje studentów o zasadach i terminach odbywania praktyk, organizuje zebranie w sprawie praktyk.
3. Kierownik praktyk O-W
  - a) dokonuje zaliczenia praktyk w dzienniku praktyk na podstawie skompletowanych dokumentów, potwierdzonych przez dyrektora placówki edukacyjnej, w której prowadzona jest praktyka oraz mentora, pod którego kierunkiem prowadzona jest praktyka opiekuńczo-wychowawcza w danej placówce edukacyjno-wychowawczej;
  - b) ocenia dokumentację z praktyk;
  - c) wpisuje ocenę z praktyk do systemu USOS.

Główne cele praktyk opiekuńczo wychowawczych

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy nauczyciela w szkole podstawowej;
2. Nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji pracy opiekuna/nauczyciela/wychowawcy i jej dokumentowania oraz samodzielnego prowadzenia działań opiekuńczych i wychowawczych.
3. Nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i uczniów z pomocą nauczyciela-mentora (szkolnego opiekuna praktyk) podczas wspólnego omawiania praktyk.

4. Nabycie umiejętności analizowania własnej pracy opiekuńczej i wychowawczej oraz jej efektów.
5. Zapoznanie się z zachowaniami i funkcjonowaniem emocjonalnym, intelektualnym i społecznym dzieci.
6. Nabycie umiejętności diagnozowania pedagogicznego, planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej, uwzględniającej różnice indywidualne uczniów.
7. Uświadomienie studentom – przyszłym nauczycielom języka obcego – problemów pojawiających się w kształceniu i wychowaniu dzieci w wieku 6–9 lat (biopsychicznych, społecznych, ekonomicznych, emocjonalnych, wolicjonalnych itp.).

Obowiązki studenta odbywającego praktykę opiekuńczo-wychowawczą

1. Rzetelne wypełnianie obowiązków związanych z praktyką, współpraca zarówno z kierownikiem praktyki opiekuńczo-wychowawczej w Kolegium, jak również z dyrekcją wybranej placówki oraz mentorem.
2. Rzetelne prowadzenie dziennika praktyk: wpisywanie tematów wszystkich obserwowanych i samodzielnie prowadzonych zajęć.
3. Opisanie przypadku oraz samodzielne przeprowadzenie (pod kierunkiem mentora) zajęć lub ich fragmentów zgodnych z kartą zadań oraz uzgodnionych z opiekunem praktyk (mentorem).
4. Czynne uczestniczenie w pracy nauczyciela-wychowawcy, opiekuna (zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji opiekuńczej i wychowawczej).
5. Przestrzeganie ustalonych terminów i zasad zaliczenia praktyk opiekuńczo-wychowawczych w Kolegium, dostarczanie wymaganej dokumentacji.

Warunki zaliczenia praktyk opiekuńczo-wychowawczych

Warunkiem zaliczenia praktyk opiekuńczo-wychowawczych jest złożenie w określonym przez kierownika praktyk O-W terminie dokumentacji z praktyk.

I. PRAKTYKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA: CELE, ZADANIA, OCENA

Celem praktyki jest kształcenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych kandydatów na nauczycieli klas początkowych poprzez:

- 1) **zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana**, a w szczególności poznanie wypełnianych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania placówki, organizacji pracy, personelu, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) **obserwowanie:**
  - a) aktywności formalnych i nieformalnych grup dzieci w toku aktywności zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie,
  - b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi (w tym samym i w różnym wieku),

- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
  - f) integrowania przez nauczyciela-opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej, terapeutycznej itp.,
  - g) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk (mentora) na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny;
- 3) **współdziałanie z opiekunem praktyk (mentorem) w:**
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
  - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
  - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
  - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów/wychowanków o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 4) **pełnienie roli opiekuna-wychowawcy (pod kierunkiem mentora), a w szczególności:**
- a) poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
  - b) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grup i poszczególnych jednostek,
  - c) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności dzieci,
  - d) organizacja i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę, działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze zajęć,
  - e) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizacja pracy dzieci w grupach zadaniowych,
  - f) podejmowanie indywidualnej pracy z wychowankami (także o specjalnych potrzebach edukacyjnych),
  - g) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym, w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - h) sprawowanie opieki nad uczniami/wychowankami poza terenem placówki;

5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych zjawisk i sytuacji pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki (dziennik praktyk, dossier),
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) **ocena własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych** (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) analiza oceny zewnętrznej przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i przeprowadzanych działań

II. ZADANIA DO WYKONANIA PODCZAS ODBYWANIA PRAKTYKI

Student jest zobowiązany do dokumentacji odbywanej praktyki. Podstawą jej zaliczenia oraz oceny końcowej jest przedstawienie wymaganych dokumentów tj:

- Opis wykonanych zadań zawarty w formularzach A, B1 i B2 karty zadań
- Załączniki dokumentujące wykonywane zadania (prace własne uczniów – intencjonalnie wytworzone, kserokopie lub fotografie kart ćwiczeń, pomocy dydaktycznych związanych z działaniami wychowawczymi lub/ i animacyjnymi, próbki pisma itp.). Wszystkie załączone dokumenty powinny być ponumerowane i opatrzone sygnaturą studenta: imię i nazwisko, data uzyskania dokumentu, nazwa dokumentu.

W dokumentach przedstawianych do oceny student nie podaje nazwisk dzieci, przedstawia wyłącznie imię i wiek dziecka.

1. Warunki zaliczenia praktyki:

- dostarczenie w wyznaczonym terminie kompletnej dokumentacji praktyki z poświadczoną przez mentora kartą zadań A, B1 i B2; załączniki nr 1, wypełniony przez studenta i potwierdzony przez mentora dziennik praktyk z opinią mentora);
- zgodność terminu odbywania praktyki z regulaminem praktyk;

2. Ocena końcowa za praktykę opiekuńczo-wychowawczą obejmuje łącznie następujące elementy:

- zakres i stopień trudności przeprowadzonych zadań opisanych w karcie zadań (zróżnicowany poziom tematyczny i organizacyjny zadań);
- zakres merytoryczny i redakcja opisów przeprowadzonych zadań w dokumentach praktyki (w dzienniku praktyk i dossier);
- estetyka i przejrzystość dossier.

3. DOSSIER

Dossier - opis Karty zadań oraz dokumentacji
A Opis przypadku
1. Wprowadzenie – opis kontekstu/ profilu placówki – rodzaj szkoły/placówki, ilość klas/grup, uczniów w klasach/grupach, organizacja działalności opiekuńczo-wychowawczej (czy są nauczyciele świetlicy, pedagog, psycholog, logopeda, reedukator; zajęcia dodatkowe; system pracy z uczniami o specjalnych potrzebach, ew. na podstawie dokumentów IPET i KIPU) - sporządzony na podstawie informacji zamieszczonych na stronie internetowej placówki, wywiadów z pracownikami i uczniami oraz własnych obserwacji.
2. Informacja o uczniu (wybrany w porozumieniu z mentorem) - identyfikacja zjawiska i uzasadnienie wyboru – na podstawie własnej obserwacji, rozmowy z dzieckiem, nauczycielem-wychowawcą, pedagogiem – wiek, klasa, płeć, imię (<u>nie podajemy nazwiska dziecka!</u>), sytuacja rodzinna, materialna; relacje z dorosłymi i rówieśnikami; trudności napotymane w szkole, problemy wychowawcze, szczególne potrzeby, zdolności (jeśli występują – opis specyficznych lub specjalnych potrzeb dziecka).
3. Opis możliwych/wskazanych (zalecenia - co bym zrobił/a ucząc takiego ucznia), zaobserwowanych i podejmowanych działań – opis zaobserwowanych w toku praktyk sytuacji, problemów i działań podjętych przez nauczyciela, pedagoga itp. oraz działań własnych a także działań, które mogły/powinny być podjęte w danej/podobnej sytuacji/ np. wstępnego diagnozowania trudności w nauce czytania, pisania lub/i liczenia lub też zaburzeń zachowania dziecka.
4. Autorefleksja - wnioski: należy przedstawić krótką analizę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron); opisać przydatność zgromadzonych w czasie praktyk doświadczeń w przyszłej pracy nauczyciela.
5. Dokumentacja (w karcie zadań podajemy listę ponumerowanych załączników) – np. prace własne ucznia - intencjonalnie wytworzone, kserokopie lub fotografie kart ćwiczeń, próbki pisma, fotografie przygotowanych pomocy itp.
B Praca z grupą
1. Scenariusze dwóch różnych samodzielnie zaplanowanych i przeprowadzonych <u>po konsultacji i pod nadzorem mentora lub wskazanego przez niego opiekuna zajęć</u> lub fragmentów zajęć o charakterze wychowawczym/ diagnostyczno-dydaktycznym/ animacji kulturalnej/ oświatowej, np.: <ul style="list-style-type: none">
• krótkiej wycieczki, zajęć dramatycznych, teatralnych, okolicznościowych występów dzieci itp.;
• zajęć godziny wychowawczej dotyczącej np. zaobserwowanych problemów związanych z pracą w grupie;
• zajęć wychowawczych związanych z problemem zachowania (agresja, ADHD, fobia szkolna, wycofanie i nieśmiałość, lęk separacyjny itp.);
• zajęć przeznaczonych dla dzieci szczególnie uzdolnionych;
• zajęć opartych na założeniach pedagogiki zabawy;
• zajęć przeznaczonych dla dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością ruchową lub narządów zmysłów przeprowadzonych w klasie integracyjnej lub świetlicy szkolnej w szkole integracyjnej.
2. Dokumentacja - dostosowana do charakteru/rodzaju zajęć - np. wypełniona lista zdań przygotowana przed wycieczką lub prace, które powstały w związku z wycieczką - (w karcie zadań podajemy listę ponumerowanych załączników) – patrz także punkt A.5
3. Opis zaobserwowanych sytuacji/reakcji dzieci i podjętych działań w toku przeprowadzania zajęć (<u>nie podajemy nazwisk dzieci!</u>). Patrz także punkt A.3.
4. Autorefleksja - wnioski: należy przedstawić krótką analizę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron); opisać przydatność zgromadzonych w czasie praktyk doświadczeń w przyszłej pracy nauczyciela.
UWAGA: Kartę zadań załączaną do dossier należy wypełnić na komputerze (tabela dopasowuje się do zawartości) stosując w miarę możliwości wypunktowanie oraz równoważniki zdań. Opisy powinny być krótkie i konkretne. Wszystkie dokumenty załączane do dossier powinny być opatrzone sygnaturą studenta: imię i nazwisko, data uzyskania dokumentu, nazwa dokumentu, numer dokumentu (zgodnie z listą załączników). Obie części Karty zadań - A i B - powinny być poświadczane przez Mentora .

4. WZÓR KARTY ZADAŃ

KARTA ZADAŃ Część A

OPIS PRZYPADKU

Imię i nazwisko studenta:	
Imię i nazwisko mentora:	
Nazwa szkoły/placówki:	
Termin odbywania praktyk:	
1. Wprowadzenie:	
2. Informacja o uczniu:	
3. Opis działań:	
4. Autorefleksja:	
5. Dokumentacja (lista ponumerowanych załączników):	
Podpis mentora i pieczęć szkoły	

KARTA ZADAŃ

PRACA Z GRUPĄ

Część B1/B2

Scenariusz nr 1/2

Imię i nazwisko studenta:	
Imię i nazwisko mentora:	
Nazwa szkoły/placówki:	
Data przeprowadzenia zajęć:	
1. Rodzaj zajęć:	
2. Informacja o grupie:	
3. Cele zajęć:	
4. Materiały/Pomoce:	
5. Przebieg zajęć:	
6. Autorefleksja:	
7. Dokumentacja (lista ponumerowanych załączników):	
Podpis mentora i pieczęć szkoły	

ANEKS

Praktyka opiekuńczo-wychowawcza: szczegółowe informacje dla studentów

Kierownik praktyk O-W: mgr Małgorzata Chojnacka – kwestie organizacyjne i **zaliczenie praktyk**
Miejsce odbywania praktyk: szkoły podstawowa nr 146 w Warszawie.

Termin odbywania praktyk:

- Praktyki rozpoczną się w marcu 2017 r.
- Wyłącznie w tym okresie studenci I roku będą objęci **ubezpieczeniem NNW** (od następstw nieszczęśliwych wypadków).

W wyjątkowych przypadkach (przyczyny losowe, zdrowotne) można uzyskać zgodę na odbycie praktyki w innym terminie (okres objęty ubezpieczeniem NNW), po złożeniu umotywowanego podania do kierownika praktyk UKKNJF najpóźniej do 15 października 2017.

Szczegółowy opis działań organizacyjnych związanych z odbywaniem praktyk:

DOKUMENTY

Przed rozpoczęciem praktyk studenci otrzymują zestaw dokumentów do przedstawienia w szkole/placówce:

1. Skierowanie z pieczęcią i podpisem kierownika praktyk w UKKNJF (dokument ten zostaje w szkole).

2. Dziennik praktyk. Jest to dokument, który jest podstawą do zaliczenia praktyki przez opiekuna praktyk O-W w UKKNJF i który trzeba będzie złożyć w sekretariacie po III roku przed przystąpieniem do egzaminu licencjackiego. Dziennik praktyk zostaje w teczce studenta w archiwum UKKNJF. Proszę go nie zgubić!

Dokumentujemy w nim każdą godzinę lekcyjną (w sumie 30 godzin) z datą, krótkim opisem (2-3 zdania) danego działania/zadania oraz informacją na temat klasy/wieku i liczby dzieci (zabawa z dziećmi na boisku szkolnym; wyjście do muzeum, do kina, na basen; opieka nad dziećmi w świetlicy szkolnej, obserwacja/asystowanie/prowadzenie zajęć, w tym wyrównawczych, dodatkowych, w klasie integracyjnej itp.; obserwacja lekcji pod kątem działań opiekuńczo-wychowawczych itd.). W zakres możliwych do wykonania zadań wchodzi też np. wywiad z pedagogiem szkolnym/ obserwacja pracy pedagoga/ psychologa/ logopedy (musi Państwa skierować mentor, tak jak na zajęcia odbywające się pod kierunkiem innych nauczycieli).

Na każdej stronie sumujemy ilość godzin. Każda strona musi być opatrzona pieczęcią szkoły/placówki i podpisem mentora. (W tym samym dzienniku będą mogli Państwo kontynuować dokumentację kolejnych praktyk w UKKNJF.)

Uwaga: w dzienniku praktyk, w ramach 30 godzin praktyk, zapisujemy także oczywiście godziny przeprowadzone w związku z realizacją zadań opisanych w karcie zadań i udokumentowanych w dossier. Należy je wyraźnie zaznaczyć w dzienniku (np. jakimś kolorem).

W dzienniku powinna się też znaleźć krótka **opinia mentora** na temat praktykanta, opatrzona pieczęcią szkoły oraz datą i podpisem mentora.

• DOSSIER

Kompletne dossier wraz z wypełnionym dziennikiem praktyk oraz pozostałymi dokumentami należy przekazać opiekunowi praktyk O-W w ustalonym przez niego terminie (najpóźniej do dnia .....). Dossier przygotowuje się na bieżąco w trakcie odbywania praktyk.

- **KARTY ZADAŃ** opisanych w formularzach A, B1 i B2.